

Protocol Schoolafwezigheid & Thuiszittende leerling

in het primair en voortgezet onderwijs

Bedoeld voor:

• Scholen voor primair onderwijs (po), speciaal onderwijs (so), voortgezet (speciaal) onderwijs (v(s)o) en middelbaar beroepsonderwijs (mbo) • Samenwerkingsverbanden (SWV) voor primair en voortgezet onderwijs • Leerplichtambtenaren • Medewerkers van het Regionale Meld- en Coördinatiefunctie (RMC) Regio IJssel-Vecht

Oktober 2021

Inhoud

Wijzigingen	3
Vooraf	3
Het belang van een gezamenlijke aanpak	4
Landelijke methodische aanpak schoolverzuim (MAS)	5
Preventie	5
Aan- en afwezigheid op school en het melden	7
Regionale afspraken voor leerlingen in po en vo	9
Ongeoorloofd afwezig: hoe te melden	9
Thuiszitter: Hoe te handelen	11
Afwezigheid vanwege ziekte: M@ZL-methodiek	14
Meldingen rondom de overstap vmbo-mbo (Intergrid)	16
Uitschrijven van leerlingen	17
Regionale afspraken voor studenten in het mbo (tot 23 jaar)	17
Borging en implementatie	18
Bijlage 1 Juridisch kader leerplicht, kwalificatieplicht en RMC	20
Bijlage 2 Beslisboom Verzuim	22
Bijlage 3 Overzicht vrijstellingen	23
Bijlage 4 Onderwijs, zorg en de Leerplichtwet (Variawet)	24

1. Wijzigingen

Het huidige verzuimprotocol dateert uit 2012. In de afgelopen jaren hebben ontwikkelingen plaatsgevonden die vragen om een vernieuwd protocol. Zo wordt in school en bij de leerplichtambtenaren meer gesproken over aan- en afwezigheid in plaats van verzuim, het stimuleren van aanwezigheid in plaats van handhaven van afwezigheid, preventie in plaats van straffen. Aanpassingen zijn onder andere:

- beschrijving van de landelijke Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS) in plaats van de Strafrechtelijke Aanpak Schoolverzuim (SAS)
- wijze afwezigheid van school melden, rekening houdend met de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)
- samenvoeging met het Thuiszitters Protocol
- meer ruimte in de meldingsafspraken zodat het onderwijs zelf meer regie voert over preventief handelen bij ongeoorloofd of zorgwekkend afwezigheid

2. Vooraf

De meeste jongeren in deze regio doorlopen zonder problemen en verlaten met een diploma de school en vinden hun weg naar het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Dat geldt helaas niet voor iedereen. Onvoldoende aanwezigheid op school en uitval binnen school komen voor. Samen met het onderwijs en de zorg ligt onveranderd de focus op het veilig en gezond opgroeien en het positief ontwikkelen van alle kinderen in de regio. Kinderen en jongeren en hun ouders werken zoveel mogelijk in een gewone setting (met name gezin en school) aan ontwikkeling, meedoen en welbevinden. Een ononderbroken schoolloopbaan is daarbij van groot belang. Als dit om welke reden dan ook (tijdelijk) niet lukt, organiseren we passende ondersteuning (vanuit passend onderwijs en/of het sociaal domein). Dat doen we zodanig dat de eigen kracht en veerkracht van het kind, gezin, de klas of school versterkt worden, zodat het zelfoplossend vermogen en het opvoedklimaat versterkt wordt.

Uitgangspunt is dat iedere jongere op school zit, een baan heeft of een traject volgt gericht op leren en werken, waarbij het behalen van een startkwalificatie en het optimaal benutten van het potentieel van de jongere voorop staat.

Voor jeugdigen van 5 tot en met 17 jaar geldt de Leerplichtwet 1969. Bij de uitvoering van die wet door gemeenten staat niet het handhaven centraal, maar het beschermen van het recht op onderwijs en ontwikkeling voor alle jongeren. Bescherming van het recht op onderwijs vraagt om samenwerking tussen gemeente, ouder(s)/verzorger(s), onderwijs, jongerenwerk, zorg en als de jongeren eraan toe zijn met de partners op de arbeidsmarkt. Samenwerking gericht op kansen vinden, kansen bieden en samen sterk staan. Dat verdienen de jongeren in onze regio. Zo gaan we van leerplicht naar leerrecht, zo beschermen we samen het recht op ontwikkeling en benutten we het (arbeids)potentieel van onze jongeren.

Met dit regionaal protocol dragen we bij aan het gezamenlijk stimuleren van onderwijsdeelname en een uniforme werkwijze bij het voorkomen en terugdringen van schoolafwezigheid. Heldere

procedures en duidelijke afspraken over de stappen/acties door scholen¹ en/of leerplichtambtenaren dragen bij aan optimale ondersteuning van de jongere en een ononderbroken schoolloopbaan.

3. Het belang van een gezamenlijke aanpak

Het volgen van onderwijs is essentieel voor de ontwikkeling van een kind en voor het verwerven van een goede plek in de maatschappij. Als een jongere te vaak afwezig is op school kan dit een voorbode zijn van voortijdige schooluitval, waardoor jongeren het onderwijs verlaten zonder diploma en/of startkwalificatie voor de arbeidsmarkt. Werkloosheid, (financiële, sociale en culturele)armoede, verminderd vermogen van de jongeren om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan, uitkeringsafhankelijkheid, etc. kunnen het gevolg zijn. Uit onderzoek blijkt dat kinderen maar zelden van de ene op de andere dag niet meer naar school komen. Schoolafwezigheid is een proces dat ook wel eens als 'dropping out in slow motion' wordt beschreven. Het verhogen van aanwezigheid heeft positieve gevolgen, zo blijkt dat het positief bijdraagt aan resultaten op school en op de schoolloopbaan.

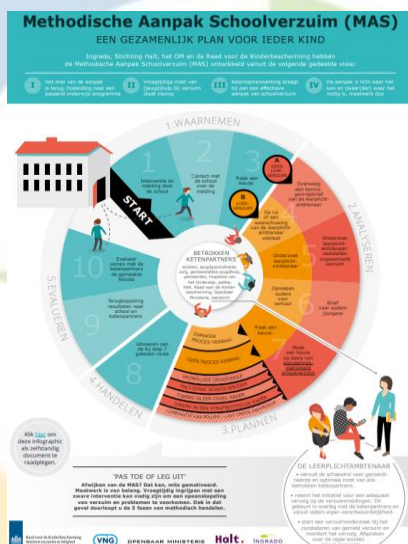
Alle redenen om serieus schoolaanwezigheid te stimuleren en schooluitval te voorkomen. Bij het stimuleren van schoolaanwezigheid is het belangrijk dat snel stappen worden gezet bij afwezigheid. Een eenduidige aanpak en duidelijkheid over wie wat doet in welke fase én een gecoördineerde en optimale inzet van alle betrokken ketenpartners in het sociaal domein en/of de jeugdstrafrechtketen helpen daarbij. Partners zijn: scholen met hun eigen ondersteuningsstructuur, gemeenten, Raad voor de Kinderbescherming, Halt, politie, gemeentelijke integrale (jeugd)hulp (wijkteams e.d.), Inspectie van het onderwijs, OM en de rechter.

Dit alles begint met een adequaat beleid voor aan- en afwezigheid op school. Cruciaal hierin is in contact te zijn met de jongere en/of ouder(s)/verzorger(s), een zorgvuldige registratie in een goed werkend registratiesysteem, een goede bespreking/afstemming binnen de ondersteuningsstructuur van de school en doorverwijzing naar de leerplichtambtenaar en hulpverlening en/of jeugdarts.

De aanpak van schoolverzuim is altijd maatwerk. Wanneer schoolverzuim voorkomt in een gezin beïnvloedt dat de onderlinge relaties, en relaties in gezinnen hebben invloed in het ontstaan en ontwikkeling van schoolverzuim. Zo ook de relaties met het grotere systeem: school, eventuele hulpverlening enz. Relaties kunnen onder spanning komen te staan, verstarren en de weg naar een passende oplossing onbedoeld in de weg komen te staan. Door de systeemgerichte benadering van de ondersteuningsstructuur van de school, maar ook de leerplichtambtenaar, sluiten we aan bij de context en handelen adequaat vanuit een systemische visie.

¹ In dit protocol wordt gesproken over scholen. Hiermee worden schoolleiding, decanen of mentoren/leerkrachten bedoeld, afhankelijk van hoe dit intern bij school geregeld is.

4. Landelijke methodische aanpak schoolverzuim (MAS)

De [Methodische Aanpak Schoolverzuim \(MAS\)](#) is samen met het werkveld in 2017 ontwikkeld door Halt, het Openbaar Ministerie, de Raad voor de Kinderbescherming en Ingrado (branchevereniging van leerplichtambtenaren en RMC-consulenten) om (langdurige) schooluitval te voorkomen. De MAS is tot stand gekomen vanuit een gedeelde visie op het terug- dan wel toeleiden naar passend onderwijs en het recht op ondersteuning en onderwijs van de jongere. Bij afwezigheid met achterliggende problematiek staat de inzet van jeugdhulp altijd voorop en daarbij wordt het kader van normaliseren, lichte hulp door voorliggende ondersteuning afgewogen.

De aanpak is zoveel mogelijk methodisch van aard. Daaronder verstaan we dat elke leerplichtambtenaar in de regio IJssel-Vecht op eenzelfde wijze werkt en de uitvoering evalueert. De MAS is daarom onderdeel van dit protocol en beschrijft:

- Per ketenpartner de verantwoordelijkheden en taken
- De soorten afwezigheid en vrijstellingen
- De vier routes bij meldingen van ongeoorloofd afwezigheid in een stappenplan:
 - (lichte) voorliggende ondersteuning/ (vrijwillige) jeugdhulp
 - HALT-straf
 - dwang in civielrechtelijk
 - dwang in strafrechtelijk kader.

De volledige beschrijving van de Methodische Aanpak Schoolverzuim is te vinden op de website van Ingrado: [Methodische Aanpak Schoolverzuim \(MAS\) versie april2020.pdf \(ingrado.nl\)](#)

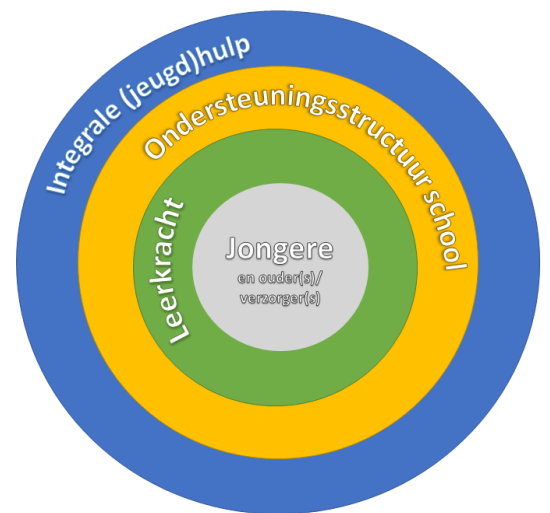
Of bekijk deze [deze animatie](#) voor meer informatie over de MAS.

5. Preventie

Scholen zijn wettelijk verplicht om afwezigheid van school te registreren. De school is dus in sommige gevallen verplicht veelvuldig ongeoorloofd afwezigheid tijdig en volledig te melden: het wettelijk verzuim (16 uur in 4 weken). In het kader van preventie is het van belang bij de eerste signalen van ongeoorloofd afwezigheid de ondersteuningstructuur op school in te zetten. De ondersteuning op school kan naar kind-, gezins- en schoolfactoren kijken en indien dit niet is gebeurd ook snel leerplicht erbij halen.

De leerplichtambtenaar in de regio IJssel-Vecht is partner de ondersteuningsstructuur op school. Door het tijdig en volledig melden van ongeoorloofd afwezigheid kan de leerplichtambtenaar ingezet voor de wettelijke rol, maar ook een bijdrage leveren aan het versterken van een goed functionerende driehoek – kind/ouders, professionals in onderwijs en integrale (jeugd)hulp. Daarnaast kan de leerplichtambtenaar advies geven over bijvoorbeeld school- en beroepskeuze, verlof en vrijstellingen.

Het doel is samen met de ondersteuningsstructuur van de school passende begeleiding te bieden voor de jongere, ouders en leerkracht/school bij het oplossen van ongeoorloofd afwezigheid en het recht op onderwijs en ontwikkeling beschermen. Daarbij staat het contact met de jongere en de ouders centraal en het bieden van kansen door middel van een een herstelgerichte aanpak².

Signalen van huiselijk geweld en/of kindermishandeling

De veiligheid van kinderen is belangrijk, zowel op school als thuis. Helaas geldt dat niet voor alle kinderen. Als er op school het vermoeden ontstaat dat een kind slachtoffer is van huiselijk geweld en/of kindermishandeling dan gebruiken we het afwegingskader van de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling³. De meldcode zorgt ervoor dat signalen van huiselijk geweld of kindermishandeling eerder in beeld komen bij Veilig Thuis. Samen met Veilig Thuis wordt gekeken hoe er zo snel mogelijk hulp ingeschakeld kan worden. De school kan die hulp soms bieden, maar het kan ook hulp van Veilig Thuis zijn.

MAS biedt houvast

Pas als verzuim een gevolg is van ernstige problematiek in het gezin en als alle ingezette hulp er niet toe leidt dat het kind weer naar school gaat, kan, bij voorkeur samen met de betrokken hulpverleners en school, een Veilig Thuis-melding worden gedaan. Een VT-melding is pas aan de orde als alle betrokken partijen van mening zijn dat de ontwikkeling van het kind ernstig in gevaar is. Relatief of absoluut verzuim alleen is daarom geen reden voor een VT-melding. Dreigen met een dergelijke melding is al helemaal niet aan de orde.

In alle gevallen volgt de leerplichtambtenaar een van de routes uit de Methodische Aanpak Schoolverzuim (MAS). Zo zal hij of zij bij een verzuimmelding waar er ook zorgen zijn om de veiligheid van een kind, onderzoek doen. Is de casus bekend bij de hulpverlening en is er melding gemaakt in de Verwijsindex? Als dat het geval is, kan een van de ketenpartners een melding doen bij Veilig Thuis. In de meeste gevallen is dit niet de leerplichtambtenaar.

² Interessante links over hoe je komt tot een herstelondersteunende probleemanalyse:

- [Netwerk intake: een herstelondersteunende probleemanalyse - UMC Utrecht](#)
- [Sociaalweb - Netwerkpsychiatrie: hoe dan?](#)

³ [Afwegingskader Meldcode Onderwijs en leerplicht | Interventie | Huiselijk Geweld](#)

Ontwikkeling kind centraal

Als een school handelingsverlegen is, ouders het niet eens zijn met de plaatsing van hun kind op een andere school en hem of haar om die reden thuishouden, zal er uiteraard eerst overleg plaatsvinden met de ouders. Komen ouders, school, samenwerkingsverband en leerplicht er niet uit, dan worden ouders gewezen op hun rechten en kunnen zij zich wenden tot de Geschillencommissie of de Onderwijsconsulenten. Wordt er geen oplossing gevonden, dan kan leerplicht een proces-verbaal opmaken tegen de ouders. Ook hier is een VT-melding niet aan de orde, tenzij er ook ernstige zorgen zijn vanwege acute onveiligheid en bedreiging in de ontwikkeling van een kind.

6. Aan- en afwezigheid op school en het melden

Het lijkt maar een detail, maar achter de termen afwezigheid/verzuim en aanwezigheid op school zit een wereld van verschil. Waar afwezigheid en verzuim uitgaat van een oorzaak bij een individuele leerling of ouders, gaat aanwezigheid juist uit van gedeelde verantwoordelijkheid van alle betrokkenen (ouders, kinderen en onderwijs). Het vergroten van de aanwezigheid is de beste stap in de preventie van schoolverzuim. Ingrado heeft daarom een [handreiking](#) en [checklist](#) ontwikkeld om aanwezigheidsbeleid te maken, registreren en toetsen.

Afwezigheid op school is te verdelen in ongeoorloofd en geoorloofd afwezigheid. Bij landelijke overheidsinstanties, zoals DUO en Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, Inspectie van het Onderwijs, wordt nog veelvuldig gesproken over verzuim in plaats van aan- en afwezigheid. Daarom, om verwarring te voorkomen, wordt af en toe nog gesproken over schoolverzuim.

Geoorloofd afwezig

Soms kan een leerling vrijstelling krijgen van de plicht om naar school te gaan. Dan is er sprake van geoorloofd afwezigheid. Voorbeelden zijn:

- ziekte
- schorsing
- religieuze feestdag
- huwelijk
- begrafenis

Ouder(s)/verzorger(s) en leerlingen moeten dan wel voldoen aan de voorwaarden. Voor de voorwaarden zie [Wanneer hoeft mijn kind niet naar school? | Rijksoverheid.nl](#)

Ongeoorloofd afwezig

Afwezigheid zonder geldige reden wordt ook wel ongeoorloofd schoolverzuim genoemd. Dit meldt de school via het verzuimloket van DUO aan de leerplichtambtenaar. De Leerplichtwet maakt onderscheid in twee soorten ongeoorloofd verzuim: relatief verzuim en absoluut verzuim.

Absoluut verzuim

Een leerling heeft geen inschrijving op een school. DUO meldt via rapportages aan scholen en gemeenten om welke leerlingen het gaat.

Relatief verzuim

Er is sprake van relatief verzuim als een bij een school ingeschreven leer- of kwalificatieplichtige leerling ongeoorloofd afwezig is. Relatief verzuim is te verdelen in:

- Overig verzuim
- Wettelijk verzuim
- Langdurig relatief verzuim
- Luxe verzuim

Welk verzuim wanneer gemeld moet worden in welke situatie staat op de [website van DUO](#). Daar is ook een verzuimhulp te vinden die binnen 1 minuut aangeeft hoe welk verzuim wanneer gemeld moet worden. De [beslisboom Verzuim](#) in bijlage 2 geeft een overzicht.

In bijlage 3 zijn deze vrijstellingsgronden uitgewerkt.

Melden

Als de wettelijke termijn van verzuim (16 uur in 4 weken) nog niet bereikt is, kan school via DUO preventief een melding doen via 'overig verzuim'. Overig verzuim stond voorheen bekend als signaalverzuim of beginnend verzuim. Er is sprake van 'overig verzuim' als een leerling enkele uren of dagen met onbekende reden afwezig is (te laat komt of spijbelt) en de wettelijke termijn van 16 uur in 4 weken nog niet is bereikt. Ook afwezigheid dat samenhangt met achterliggende problematiek valt onder overig verzuim. Als de school minimaal 1 uur verzuim via DUO meldt, is er een wettelijke basis om preventief een gesprek aan te gaan met de jongere. Uitsluitend een namenlijst van de school (zonder DUO-melding) is niet voldoende.

Schematische weergave van afwezigheid preventief melden

Reden afwezigheid	Registreren in eigen schoolsysteem en/of melden in DUO verzuimloket als
Spijbelen: <ul style="list-style-type: none">• betreft uren of dagen• reden onbekend of niet legitiem	Ongeoorloofd relatief verzuim, categorie 'overig verzuim' (als de jongere minder is dan 16 uur in 4 weken afwezig is): via DUO verzuimloket
Te laat komen: <ul style="list-style-type: none">• bij aanvang van de les• reden onbekend of niet legitiem	Ongeoorloofd relatief verzuim, categorie 'overig verzuim': via DUO verzuimloket
Bezoek (huis)arts, specialist (e.d.) niet volgens de afspraken gemeld	Ongeoorloofd relatief verzuim, categorie 'overig verzuim'
Ziekte niet gemeld volgens de afspraken: <ul style="list-style-type: none">• niet tijdig gemeld• niet gemeld door ouder(s)/verzorger(s)	Ongeoorloofd relatief verzuim, categorie 'overig verzuim': via DUO verzuimloket

Ziekte, gemeld volgens de afspraken, maar onduidelijk/ zorgelijk	School registreert de afwezigheid als geoorloofd verzuim. De leerplichtambtenaar wordt via DUO verzuimloket op de hoogte gebracht met zorgelijk verzuimmelding d.m.v. 'overig verzuim'
Langdurig afwezig vanwege ziekte (meer dan 2 weken)	Zie hoofdstuk 7 paragraaf M@ZL bij Afwezigheid vanwege ziekte

7. Regionale afspraken voor leerlingen in po en vo

Ongeoorloofd afwezig: hoe te melden

Om eenduidigheid in de aanpak van afwezigheid van school te bevorderen, zijn er regionale afspraken gemaakt tussen scholen en leerplicht. Het gaat daarbij uitdrukkelijk om meldingsafspraken voordat er sprake is van een wettelijke verplichting. Onderstaand schema geeft een overzicht van de interventies van de school en van de leerplichtambtenaar bij ongeoorloofd afwezigheid.

Aard en omvang afwezigheid	School (Interventies)	Leerplichtambtenaar (Interventies)
Luxe verzuim: zonder toestemming afwezig tijdens de laatste week of juist aan het begin van het schooljaar met als vermoedelijke reden vakantie	<ul style="list-style-type: none"> School registreert de afwezigheid en neemt contact op met de ouder(s)/verzorger(s) en onderzoekt de reden van afwezigheid Als er sprake is van afwezigheid zonder toestemming van het schoolbestuur, meldt school dit verzuim bij het verzuimloket van DUO onder 'luxe verzuim' <p>!! De school moet uitdrukkelijk (via website, email, nieuwsbrief, schoolgids etc) hebben gecommuniceerd dat verzuim rond de schoolvakanties gemeld zal worden bij leerplicht</p> <ul style="list-style-type: none"> School informeert ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk over de melding 	<ul style="list-style-type: none"> De leerplichtambtenaar ontvangt de melding via het verzuimloket van DUO De leerplichtambtenaar neemt contact op met school en maakt een dossier aan De leerplichtambtenaar legt een drempel bezoek af en start een onderzoek naar de oorzaken en redenen van verzuim <p>Als het gaat om maximaal 1 hele schooldag verzuim, wordt na melding door school een eerste keer geen proces-verbaal opgemaakt, maar geeft de leerplichtambtenaar een waarschuwing.</p> <ul style="list-style-type: none"> De leerplichtambtenaar neemt op grond van zijn onderzoek passende maatregelen: geen actie bij geen verwijtbaarheid of onterechte melding, waarschuwing of proces verbaal De leerplichtambtenaar geeft een terugkoppeling aan de school over de ondernomen acties.
Iedere keer dat een leerling ongeoorloofd te laat komt of een uur afwezig is	<ul style="list-style-type: none"> School registreert de afwezigheid als ongeoorloofd relatief verzuim en neemt een passende pedagogische maatregel of sanctie 	

Meer dan 4 keer ongeoorloofd te laat of afwezig	<ul style="list-style-type: none"> • School registreert de afwezigheid als ongeoorloofd relatief verzuim en neemt een passende pedagogische maatregel • School informeert ouder(s)/verzorger(s) 	
Meer dan 9 keer ongeoorloofd te laat of afwezig	<p>Als er afspraken zijn over preventief spreekuur, afwezigheid melden bij het verzuimloket van DUO onder 'overig verzuim'</p> <ul style="list-style-type: none"> • School nodigt ouder(s)/verzorger(s) en leerling uit voor een gesprek op school en legt de afspraken schriftelijk vast • School bespreekt de leerling in de interne ondersteuningsstructuur • School waarschuwt ouder(s)/verzorger(s) en leerling voor inschakelen van de leerplichtambtenaar bij herhaling 	<ul style="list-style-type: none"> • Als er afspraken zijn gemaakt over preventief spreekuur en er is een melding gedaan via het verzuimloket van DUO, dan gaat de leerplichtambtenaar op school met de leerling in gesprek. <ul style="list-style-type: none"> - evt. afspraken kaart/gele kaart meegeven aan leerling in kopie aan school - registratie in JVS: gespreksnotities of afsprakenkaart • De leerplichtambtenaar stemt met de interne ondersteuningsstructuur af
12 keer ongeoorloofd te laat of afwezig	<ul style="list-style-type: none"> • School registreert de afwezigheid en meldt dit verzuim preventief bij het verzuimloket van DUO onder 'overig verzuim' • School informeert ouder(s)/verzorger(s) schriftelijk over de melding 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerplichtambtenaar ontvangt de melding via het verzuimloket van DUO • De leerplichtambtenaar neemt contact op met school en maakt een dossier aan • De leerplichtambtenaar nodigt ouder(s)/verzorger(s) en leerling uit voor gesprek en start een onderzoek naar de oorzaken en mogelijke oplossingen (Halt, Forza, etc.) om verder afwezigheid te voorkomen • De leerplichtambtenaar stemt met de interne ondersteuningsstructuur af
16 keer of meer ongeoorloofd te laat of afwezig	<ul style="list-style-type: none"> • School registreert de afwezigheid en meldt het verzuim bij het verzuimloket van DUO onder '16 uur per 4 weken' • School informeert ouder(s)/verzorger(s) over de melding. 	<ul style="list-style-type: none"> • De leerplichtambtenaar ontvangt de melding via het verzuimloket van DUO • De leerplichtambtenaar neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op de meldingen conform de routes van de MAS • De leerplichtambtenaar stemt met de interne ondersteuningsstructuur af
30 dagen aaneengesloten afwezig met onbekende of ongeldige reden (wettelijk verplicht) (thuiszitter)	<ul style="list-style-type: none"> • School meldt bij verzuimloket van DUO en het samenwerkingsverband • School bespreekt de leerling in de interne ondersteuningsstructuur • School belegt een MDO <ul style="list-style-type: none"> - Meldt in overleg met leerplicht het signaal aan lokale 	<ul style="list-style-type: none"> • de leerplichtambtenaar ontvangt de melding • de leerplichtambtenaar beoordeelt of er sprake is van een thuiszitter • de leerplichtambtenaar schakelt met de lokale ondersteuningsstructuur voor het inzetten van passende interventies

	ondersteuningsstructuur (verwijsindex)	<ul style="list-style-type: none"> de leerplichtambtenaar registreert en monitort de voortgang met het onderwijs
--	--	---

Rol leerplichtambtenaar

De leerplichtambtenaar vervult in de Methodische Aanpak Schoolverzuim een schakelrol en neemt het initiatief voor een adequaat vervolg op meldingen.

De leerplichtambtenaar start een verzuimonderzoek zodra afwezigheid gemeld is en monitort het vervolg. Daarbij is het van belang dat bij de eerste melding de verbindingen en samenwerking met de ketenpartners wordt versterkt. Afhankelijk van de achterliggende redenen en het soort verzuim kunnen verschillende routes worden gevolgd.

Het doel van de MAS is om binnen 'leerplicht' op een vergelijkbare wijze te werken, met ruimte voor de discretionaire bevoegdheid van de leerplichtambtenaar. Het credo is dan ook 'Pas toe of leg uit'. Iedereen werkt volgens de MAS (Pas toe...), tenzij hij of zij kan motiveren waarom wordt afgeweken (...of leg uit). Zo is, als de problematiek rondom de verzuimende jongere daar om vraagt, direct doorpakken mogelijk. Maatwerk is van belang en zodoende kan direct ingrijpen met een zwaardere maatregel door de ketenpartners nodig zijn om in een vroeg stadium opeenstapeling van verzuimmeldingen en problemen te voorkomen. Ook in deze gevallen worden de vijf fasen van methodisch handelen doorlopen.

Thuiszittende leerling, in welke vorm dan ook,: Hoe te handelen

Ieder kind dat thuiszit, is er één te veel. Het voorkómen van thuiszitten is een belangrijke doelstelling van het passend onderwijs. Het aantal jongeren dat niet of deels thuis zit is ook een belangrijke graadmeter voor de mate van succes van passend onderwijs. Door goed aan te sluiten bij de ondersteuningsbehoefte van de individuele leerling kan thuiszitten worden beperkt en voorkomen.

Verschillende groepen

Wanneer is een leerling nu thuiszitter? Wat is het verschil tussen een thuiszittende leerling en een officiële thuiszitter? Er zijn een aantal vormen te onderscheiden:

Thuiszitters*	<p>Leerplichtige jongere tussen de 5 en 16 jaar of een jongere van 16 of 17 jaar die valt onder de kwalificatieplicht en die ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling en die zonder geldige redenen meer dan 4 weken afwezig is, zonder dat hij/zij ontheffing heeft van de leerplicht resp. vrijstelling van geregeld schoolbezoek wegens het volgen van ander onderwijs.</p> <p>Dit wordt ookwel Langdurig relatief verzuim langer dan vier weken genoemd. Daarbij wordt onderscheid gemaakt in twee subgroepen: 2a. Langdurig relatief verzuim van vier weken tot drie maanden 2b. Langdurig relatief verzuim langer dan drie maanden</p>
Absoluut verzuimers *	Een leer- of kwalificatieplichtige jongere die niet op een school staat ingeschreven. Al vanaf de eerste dag dat een leerplichtige jongere niet op een school is ingeschreven, is sprake van absoluut verzuim, ongeacht de duur van het absoluut verzuim.
Thuiszittende leerlingen	Een jongere ingeschreven op school, vanwege ziekte of andere geoorloofde redenen langer dan vier weken geen onderwijs ontvangt op school of thuis (deels)onderwijs ontvangt (met onderliggend een opp)
Vrijgestelde leerlingen *	Jongere dat onder artikel 5 lid a van de Leerplichtwet is vrijgesteld van de inschrijvingsplicht

* De Inspectie van het onderwijs hanteert voor het bepalen van het aantal thuiszitters de volgende vormen: thuiszitters, absoluutverzuimers en vrijgestelde leerlingen

Uitgangspunten

- Voorkom thuiszitten, in welke vorm dan ook
- Wees altijd alert als een leerling langer dan 4 weken afwezig is
- Een langdurig ziek kind heeft ook recht op onderwijs
- Snelle plaatsing op een passende onderwijsplek en/of toeleiden naar zorg
- De school is zorgplichtig en blijft verantwoordelijk, maar staat er in het handelen niet alleen voor
- Leerplicht en zorgplicht gaan hand in hand
- Goede registratie van het aantal jongeren dat thuiszit volgens bovenstaande onderverdeling.

Samenwerking

De problematiek rond een thuiszittende leerling, in welke vorm dan ook, vraagt om een integrale aanpak. Naast ouder(s)/verzorger(s) spelen drie partijen een sleutelrol in de aanpak van het thuiszitten. De school met haar ondersteuningsstructuur/ondersteuningsteam, het samenwerkingsverband en de leerplichtambtenaar krijgen door samenwerking de benodigde kennis en informatie over een leerling en andere betrokkenen. Het is daarom van belang dat een thuiszittende leerling, in welke vorm dan ook, bij al deze partijen goed in beeld is.

Werkwijzer voor de school

1. **PO:** Zodra een leerling 16 uur (vermoedelijk ongeoorloofd) heeft afwezig in een periode van 4 weken, dan wordt dit gemeld bij de leerplichtambtenaar, volgens de leerplichtwet via het DUO-verzuimloket.
VO: Zodra een leerling 9 uur of meer (vermoedelijk ongeoorloofd) afwezig of te laat gekomen is, dan wordt dit gemeld bij de leerplichtambtenaar, volgens het schema in hoofdstuk 7.
2. Bij afwezigheid van 4 weken (ook wegens ziekte) van de leerling neemt de school altijd contact op met de leerplichtambtenaar van de woongemeente van de leerling. De school en de leerplichtambtenaar maken samen de afweging of er sprake is van thuiszitten volgens de definitie. Als er sprake is van een thuiszitter doet de vo-school opnieuw een verzuimmelding via het DUO verzuimloket met als toelichting 'thuiszitter' en meldt de leerling bij het eigen samenwerkingsverband als thuiszitter. Ook een PO-school meldt de leerling als thuiszitter bij het eigen samenwerkingsverband.
3. De leerling wordt altijd besproken binnen de interne ondersteuningsstructuur van de school.
4. De school maakt een plan van aanpak met ontwikkelingsperspectief (opp) met daarin duidelijk beschreven en onderbouwd hoe de leerling naar een passende onderwijsplek en/of naar passende ondersteuning wordt toegeleid (zo licht als kan, zo zwaar als nodig). In dit plan van aanpak vermeldt de school ook een regie-/contactpersoon. Als een leerling een aangepast onderwijsprogramma krijgt, is instemming nodig van de onderwijsinspectie. Zie bijlage 4 voor mogelijkheden voor Onderwijs, zorg en de Leerplichtwet (Variawet).
5. Als er sprake is van een (dreigende) thuiszitter wordt er een MDO (multi-disciplinair overleg) belegd door de school met als doel het ontwikkelingsperspectief helder te krijgen en te onderzoeken wat nodig is om de leerling zo snel mogelijk weer naar school te laten gaan. De samenstelling van het MDO is afhankelijk van hoe de ondersteuningsstructuur lokaal georganiseerd is. Vaste deelnemers van dit MDO zijn tenminste: school (bijvoorbeeld zorgcoördinator, IB'er), ouder(s)/verzorger(s), leerplicht en zo mogelijk de leerling.
6. De school geeft eventueel over de thuiszitter een signaal af in de verwijsindex⁴ via het ondersteuningsteam van de school, of vraagt de leerplichtambtenaar om dit te doen als de school niet bij de verwijsindex is aangesloten.
7. De school houdt contact met de thuiszitter en de ouder(s)/verzorger(s).
8. De school biedt de thuiszittende leerling een aangepast onderwijsprogramma aan.

Aandachtspunten voor het samenwerkingsverband (PO en VO)

1. Registreer thuiszittende leerling, in welke vorm dan ook, binnen het samenwerkingsverband, de interventies en de voortgang.

⁴ Met de Lokale verwijsindex maken professionals die betrokken zijn bij jeugd en gezin tijdig aan elkaar bekend dat zij zich zorgen maken. Neem contact op met de gemeente waar de leerling woont om te weten of de verwijsindex in desbetreffende gemeente gebruikt wordt

2. Zoek, daar waar de school er niet uitkomt, samen met de betrokkenen naar een oplossing voor de thuiszitter.
3. Dit Thuiszitprotocol wordt in het PO lokaal afgestemd in het LEA-overleg (Lokale Educatieve Agenda) of in een OOGO (op overeenstemming gericht overleg). Hierbij wordt aangesloten bij de lokale ondersteuningsstructuur. In de ondersteuningsplannen worden de afspraken over de handelingswijze bij thuiszitten vastgelegd.

Werkwijzer voor de leerplichtambtenaar

1. Neem de melding in behandeling en handelt conform dit protocol
2. Beoordeel na 4 weken of er daadwerkelijk sprake is van een thuiszitter, zoals bedoeld in de definitie, en registreer dit in het gemeentelijk onderwijs-jeugdvolgsysteem.
3. Bespreek de thuiszittende leerlingen met het samenwerkingsverband om te komen tot een gezamenlijke aanpak.
4. Monitor de voortgang van de gemaakte afspraken en school aanwezigheid.

Afwezigheid vanwege ziekte: M@ZL-methodiek

Afwezigheid door ziekte valt niet onder het ongeoorloofde verzuim. Regelmatig, zorgwekkend of langdurig afwezigheid door ziekte kan echter wel een signaal zijn voor problemen in de school- en/of thuissituatie. Als dit het geval is kan de school de leerling doorverwezen naar de jeugdarts van de GGD. Bij zorgsignalen wordt de leerling besproken in de interne ondersteuningsstructuur van de school. In de regio IJssel-Vecht maken we gebruik van M@ZL bij afwezigheid door ziekte.

M@ZL is een beproefde methodiek voor een integrale aanpak van afwezigheid door ziekte bij scholieren in het voortgezet onderwijs en het mbo. M@ZL (spreek uit mazzel) staat voor Medische Advisering van de Ziekgemelde Leerling. Schoolmedewerkers, jeugdartsen en leerplichtambtenaren hebben samen aandacht en zorg voor leerlingen die afwezig zijn door ziekte, waardoor problematiek vroegtijdig in beeld komt.

Zowel de school, ouder(s)/verzorger(s), als de leerling/student hebben als doel het halen van een diploma. De gezamenlijkheid van deze doelstelling vormt dan ook de basis van de aanpak volgens M@ZL. M@ZL kent de volgende uitgangspunten:

- Regie hoort bij ouder(s)/verzorger(s) en leerling/student
- Er is altijd een oplossing
- Een oplossing waar ouder(s)/verzorger(s) en/of leerling/student niet achter staan is een geen passende oplossing
- Ieder heeft een taak, niet elkaars taak overnemen
- De jeugdarts staat naast ouder(s)/verzorger(s) en leerling/student
- Een kind dat zich ziek meldt is ziek: hoeft je niet te controleren
- Aansluiting vinden bij de jongere/ouder(s)/verzorger(s)
- Succes van M@ZL meet je af aan effect bij de jongere

Voor meer informatie over de M@ZL methodiek, kijk op de [website van NJI](#)

Stappenplan

Jeugdartsen voeren deze interventie uit in samenwerking met de school en de leerplichtambtenaar. De school signaleert, de jeugdarts adviseert, de leerplichtambtenaar monitort en gaat indien nodig over tot actie volgens de Methodische Aanpak Schoolverzuim. Het volgende stappenplan wordt hierbij gehanteerd:

- Aannemen van de ziekmelding bij de receptie
- Contact opnemen met ouder(s)/verzorger(s) na ziekmelding
- School stelt eventueel via de website een consultatieve vraag aan een jeugdarts
<https://www.ggdijsselland.nl/scholen-kindercentra/jeugdgezondheidszorg-op-school/ziekteverzuim/>
- De school gaat met de leerling en ouder(s)/verzorger(s) in gesprek bij zorgwekkend ziekteverzuim en kondigt de aanmelding bij de jeugdarts aan
- De school vraagt een consult aan bij de jeugdarts via onze website
<https://www.ggdijsselland.nl/scholen-kindercentra/jeugdgezondheidszorg-op-school/ziekteverzuim/>
- De leerling en ouder(s)/verzorger(s) hebben een consult bij de jeugdarts
- De school maakt op basis van de terugkoppeling van de jeugdarts een plan van aanpak samen met ouder(s)/verzorger(s) en (zo mogelijk) de leerling.
- De school monitort het de afwezigheid en monitort samen met de jeugdarts de uitvoering van het 'plan van aanpak'
- Als er sprake is van dreigend thuiszitten, plant de school een MDO (multi-disciplinair overleg) met zorgcoördinator/IB'er, ouder(s)/verzorger(s) zo mogelijk de leerling, leerplicht en de jeugdarts, met als doel het ontwikkelingsperspectief helder te krijgen en te onderzoeken wat nodig is om de leerling zo snel mogelijk weer naar school te laten gaan.

Schema bij afwezigheid door ziekte

Frequentie	Actie Leerplicht	Actie Verzuimmedewerker/ receptionist	Actie mentor	Actie Zorg coördinator
bij 4 aaneengesloten dagen		Informeert mentor	Neemt contact op met ouder(s)/verzorger(s) en informeert hoe het gaat. Mentor noteert afspraken in logboek leerling administratie systeem (LAS)	
bij 4^e ziekmelding in 12 schoolweken of bij 7^e aaneengesloten schooldag		Stuurt aanmeldingsformulier ziekteverzuim naar mentor met cc aan zorgcoördinator	Neemt contact op met ouder(s)/verzorger(s) en kondigt de aanmelding bij de jeugdarts aan, vult het aanmeldformulier in en neemt eventuele	Vult het aanmeldformulier waar nodig aan en stuurt dit samen met het verzuimoverzicht naar de jeugdarts. Doet hiervan melding in het

			toelichting van ouder(s)/verzorger(s) daarin op, stuurt het formulier door naar de zorgcoördinator	leerling administratie systeem (LAS). Na terugkoppeling van de jeugdarts wordt aanmeldformulier inclusief terugkoppeling door zorgcoördinator in LAS geplaatst
				De school maakt een plan van aanpak met een ontwikkelingsperspectief (opp) Als er sprake is van een (dreigende) thuiszitter wordt er een MDO (multi-disciplinair overleg) belegd
NB →	Bij twee keer niet verschijnen bij de jeugdarts wordt er een melding bij de leerplichtambt enaar gedaan		In overleg met de zorgcoördinator en na gesprek met leerling en ouder(s)/verzorger(s) kan afgezien worden van een aanmelding bij de jeugdarts. De mentor noteert de afweging in het LAS	Zorg coördinator maakt een DUO-melding "overig verzuim"

5. Meldingen rondom de overstap vmbo–mbo (Intergrip)

De overstap van het voortgezet onderwijs (met name vmbo) naar het mbo is een risicomoment voor voortijdig schoolverlaten. In het verleden waren er veel jongeren die na afronding van het vmbo niet op een vervolgopleiding terecht kwamen. Inmiddels geldt dat vo-scholen, leerplicht, RMC en de instelling van de vervolgopleiding gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor een succesvolle overgang.

Intergrip

Om de overstap van leerlingen van het vo naar het mbo in de RMC-regio te monitoren, wordt in het thema Overstapmomenten en jongeren in beeld van de Vervolgaanpak VSV 2020–2024 het project Intergrip ingezet. Het project heeft het softwarepakket 'Intergrip' module "Overstap vo–mbo" ingezet om de leerlingen in het laatste jaar van het vo op te nemen en de status van de inschrijving voor een vervolgopleiding te volgen. Via dit programma worden de leerplichtambtenaren en de RMC-consulenten vroegtijdig geïnformeerd over:

- leerlingen die niet zijn aangemeld bij een vervolgopleiding
- leerlingen met een risico-keuze
- leerlingen die leerplichtig zijn, maar zich niet voor een vervolgopleiding willen inschrijven
- leerlingen waarvoor de vo-school aan leerplicht of RMC vraagt om een onderzoek te doen

Decanen van vo-scholen, leerplichtambtenaren en RMC-consulenten kunnen zowel gezamenlijk als ieder afzonderlijk acties inzetten om deze leerlingen te bewegen zich voor een passende vervolgopleiding in te schrijven. Het is daarvoor van belang dat de scholen zorgen voor een volledig overzicht van de jongeren die de overstap maken en daarbij alle relevante informatie voor leerplicht en RMC vermelden. De projectgroep van het project Intergrip (zie website lerenwerktwel.nl voor contactgegevens) is verantwoordelijk voor de coördinatie van Intergrip "Overstap vo–mbo".

8. Uitschrijven van leerlingen

De vo-school mag in beginsel een leerplichtige leerling niet uitschrijven als deze leerling niet is ingeschreven op een andere/nieuwe school (zie art. 27, eerste lid, van de WVO).

Op de [website van DUO](#) staat wanneer een leerling wel of niet uitgeschreven mag en kan worden en hoe dit in het Leerling AdministratieSysteem (LAS) verwerkt kan worden. Daarbij is ook een handige [uitschrijfhulp](#) beschikbaar.

9. Regionale afspraken voor studenten in het mbo (tot 23 jaar)

Om eenduidigheid te creëren hebben scholen en leerplicht regionale afspraken gemaakt over afwezigheid van mbo-studenten. Het gaat uitdrukkelijk om afspraken over het melden van afwezigheid voordat er sprake is van een wettelijke verplichting. Deze afspraken worden vastgelegd in een regionale Verzuimkaart 18-/18+ voor het mbo. In het project Verzuim 3.0 van de Vervolgaanpak VSV 2020–2024 worden deze afspraken jaarlijks geëvalueerd en zo nodig bijgesteld. De verzuimkaart is te vinden op de website lerenwerktwel.nl

10. Borging en implementatie

i. Leerplicht en RMC ([Leren Werkt wel](https://lerenwerktwel.nl)):

- zijn primair verantwoordelijk voor een goede implementatie en naleving van het protocol binnen het po, vo en mbo. Hiermee wordt het onderwijs zeker niet ontslagen van haar verantwoordelijkheden die voortvloeien uit het protocol. Wel is duidelijker belegd bij wie het initiatief ligt als de implementatie van het protocol zou stagneren.
- hebben de taak om het initiatief te nemen om onvoldoende naleving van het protocol bespreekbaar te maken met het onderwijs
- hebben de taak om aan te sluiten bij de lokale zorgstructuren van de gemeente in RMC-regio IJssel-Vecht.

ii. De scholen hebben de taak om:

- het protocol te implementeren en op scholen regelmatig onder de aandacht te brengen bij degenen die verantwoordelijk zijn voor het melden van verzuim
- op iedere school een verantwoordelijke (verzuimcoördinator) aan te stellen die zorgdraagt voor de dagelijkse registratie en de uitvoering van acties conform het protocol
- erop toe te zien dat iedere school het eigen samenwerkingsverband zo actueel mogelijk informeert over thuiszittende kinderen/jongeren.

iii. Leerplicht en scholen hebben:

- de plicht om het betreffende samenwerkingsverband po en vo, zo actueel mogelijk te informeren over thuiszittende kinderen/jongeren
- de taak om het onderwerp 'naleven van het protocol' structureel (minimaal 1 keer per jaar) te agenderen binnen de eigen organisatie. Onderwijs nodigt hierbij een leerplichtambtenaar uit voor eventuele vragen en verdere afstemming. Hiermee is de werking van het protocol (en niet alleen de te bespreken leerlingen) onderwerp van gesprek
- de taak om regelmatig overleg te voeren over verzuimende leerlingen. Hiermee ontstaat duidelijkheid over de rolverdeling en zal de overdracht van een verzuimende leerling van onderwijs naar leerplicht min of meer organisch plaatsvinden

iv. De samenwerkingsverbanden hebben de taak om:

- ervoor te zorgen dat schoolbesturen actueel zijn geïnformeerd over het nut en de noodzaak van het protocol
- 3-maandelijks een overzicht van thuiszittende leerling, in welke vorm dan ook, in het po en vo op te stellen en te delen met de scholen en de afdelingen leerplicht van de gemeenten
- zich samen met de scholen maximaal in te spannen om deze jongeren terug te begeleiden naar school.

Bijlage 1 Juridisch kader leerplicht, kwalificatieplicht en RMC

Alle kinderen in Nederland hebben recht op onderwijs en ontwikkeling. Zo kunnen zij zich voorbereiden op de maatschappij en de arbeidsmarkt. In Nederland gelden de leerplicht, kwalificatieplicht en wettelijke regelingen voortijdig schoolverlaten. Dit betekent dat jongeren van 5 tot 23 jaar naar school moeten tot zij een startkwalificatie hebben gehaald: een havo-diploma, vwo-diploma of een mbo-diploma op niveau 2 of hoger. De overheid ziet toe op de handhaving door uitvoering van de leerplicht en kwalificatieplicht voor jeugdigen van 5 tot en met 17 jaar.

Leerplicht

Leerplicht geldt voor kinderen van 5 tot en met 16 jaar vanaf de eerste dag van de maand nadat een kind 5 jaar is geworden tot het einde van het schooljaar waarin het kind 16 jaar is geworden, of tot het einde van twaalf volledige schooljaren. De basisschoolperiode telt mee voor acht jaar, ook als de leerling de basisschool sneller heeft doorlopen. Een schooljaar loopt van 1 augustus tot en met 31 juli. Vanaf 4 jaar mogen kinderen naar school. Ze vallen dan nog niet onder de Leerplichtwet, maar wel gelden voor hen de regels van de school over aanwezigheid en het volgen van onderwijs. Deze regels gelden ook voor leerlingen die niet meer leerplichtig zijn. De Leerplichtwet biedt het kader voor de bescherming van het recht op onderwijs dat voor ieder kind geldt.

Kwalificatieplicht

Na de leerplicht begint de kwalificatieplicht. Daarmee wordt de leerplicht verlengd totdat de leerling een startkwalificatie heeft gehaald of 18 jaar is. Een startkwalificatie is een havo-, vwo-, mbo 2, 3 of 4-diploma.

Om aan de kwalificatieplicht te voldoen hoeft de jongere niet per se vijf dagen per week naar school. Het is ook toegestaan om leren en werken te combineren, zoals het geval is in de beroepsbegeleidende leerweg (bb) in het mbo. De kwalificatieplicht geldt volgens Artikel 4a, lid 2 Leerplichtwet niet voor jongeren die in het speciaal onderwijs het uitstroomprofiel 'dagbesteding' of 'arbeidsmarktgericht' hebben gevolgd, en ook niet voor jongeren die een getuigschrift of diploma van het praktijkonderwijs hebben behaald.

Kader RMC

RMC is vastgelegd in drie onderwijswetten, namelijk:

- Wet op het voortgezet onderwijs
- Wet op de expertisecentra
- Wet Educatie en Beroepsonderwijs

Naast het registreren en terugleiden van voortijdig schoolverlaters is het doel om voortijdig schoolverlaten te voorkomen en preventief te handelen bij verzuim. Daarnaast heeft het RMC per 1 januari 2019 de wettelijke taak jongeren in een kwetsbare positie (JKP⁵) voor wie het (tijdelijk) niet

⁵ Jongeren in kwetsbare positie (JKP) zijn jongeren die op 1 oktober ingeschreven staan bij een vmbo-bb, pro, vso of entree en die op 1 oktober het jaar erop zijn doorgestroomd naar entree of mbo 2 of zijn uitgestroomd uit het onderwijs.

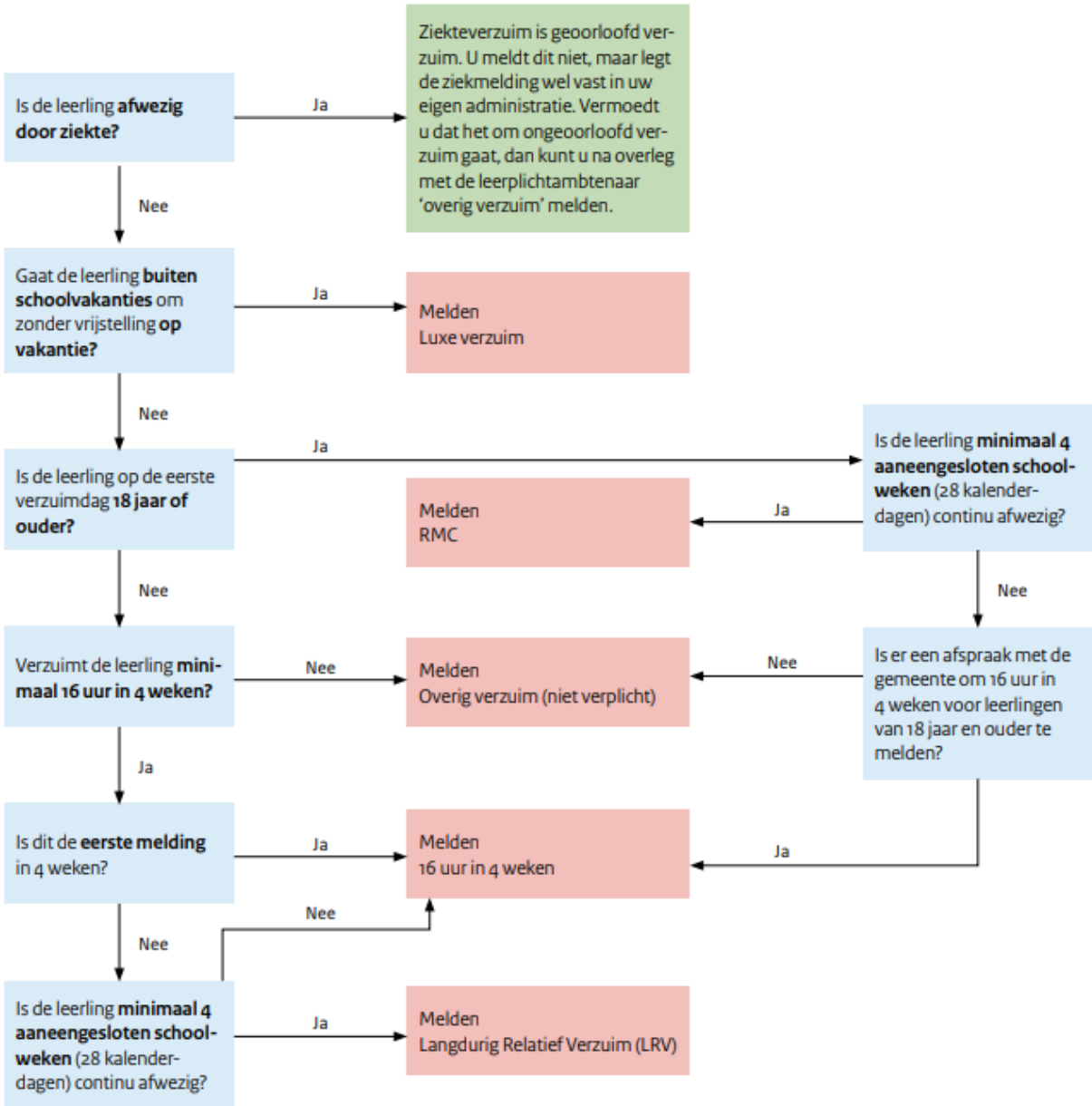

haalbaar is om een startkwalificatie te behalen, te monitoren en optimaal te ondersteunen bij het vinden van een passende plek dankzij een sluitend regionaal vangnet van partijen uit onderwijs, gemeenten, zorg en arbeid.

Bijlage 2 Beslisboom Verzuim

Keuzehulp verzuimsoorten Een leerling zonder startkwalificatie verzuimt

Bijlage 3 Overzicht vrijstellingen

De Leerplichtwet kent twee vrijstellingen: de vrijstelling van de inschrijvingsplicht en de vrijstelling van geregeld schoolbezoek. Hoe komt een vrijstelling tot stand en wat wordt er van betrokkenen verwacht? Het document Vrijstellingen Leerplichtwet dat je hieronder kunt downloaden geeft duidelijkheid.

[9 IGD 20-0271 Vrijstelling V4.pdf \(ingrado.nl\)](#)

[9 IGD 20-0271 Notitie artikel 5 V4.pdf \(ingrado.nl\)](#)

Vrijstellingen	Artikel Leerplichtwet	Kennisgeving- verzoek	Tijdstip indienen beroep/verzoek	Leerplichtambtenaar	Voldoet het beroep /verzoek?	Gevolg
Kind is psychisch of lichamelijk ongeschikt om toegelaten te worden tot het onderwijs.	Artikel 5 sub a Lpw	Ouders dienen een beroep in middels een kennisgeving, inclusief een verklaring van een door het college aangewezen onafhankelijke niet zijnde behandelend arts.	Maximaal 1 maand voordat de jongere 5 jaar wordt en vervolgens ieder jaar opnieuw voor 1 juli voorafgaand aan het volgend schooljaar, tenzij er een verklaring is van een arts die verklaart dat de jongere nu in staat zal zijn om een school te bezoeken.	De leerplichtambtenaar toetst het beroep aan de voorwaarden die de leerplichtwet stelt.	Ja	Vrijstelling is van rechtswege ontstaan.
Ouders hebben overwegende bedenkingen tegen de richting van alle scholen op redelijke afstand van de woning.	Artikel 5 sub b Lpw	Ouders dienen een beroep in middels een kennisgeving, inclusief een verklaring (lijst van alle scholen inclusief bedenkingen) dat zij bedenkingen hebben tegen de alle scholen op redelijke afstand van de woning.	Maximaal 1 maand voordat de jongere 5 jaar wordt en vervolgens ieder jaar opnieuw voor 1 juli voorafgaand aan het volgend schooljaar.		Nee	Ouders ontvangen een brief waarin vermeld staat dat het beroep niet voldoet aan de voorwaarden die de wet stelt. Zij krijgen een termijn (meestal 2 weken) om hun kind alsnog op een school in te schrijven.
Ouders hebben hun kind ingeschreven op een school in het buitenland.	Artikel 5 sub c Lpw	Ouders dienen een beroep in middels een kennisgeving, inclusief een inschrijfbewijs van de school in het buitenland en een verklaring van de directeur dat de leerling de school geregeld bezoekt.	Maximaal 1 maand voordat de jongere 5 jaar wordt en vervolgens ieder jaar opnieuw voor 1 juli voorafgaand aan het volgend schooljaar. Indien het een herhaalberoep is worden ouders geïnformeerd dat Burgemeester een afzonderlijk maximaal 1 maand voordat de jongere 5 jaar wordt en vervolgens ieder jaar opnieuw voor 1 juli voorafgaand aan het volgend schooljaar. Indien het een herhaalberoep is worden ouders geïnformeerd dat Burgemeester een afzonderlijk onderzoek kan starten om te onderzoeken of de jongere gedurende een jaar minimaal 4 maanden in Nederland verblijft. Zo niet dan dient de jongere uitgeschreven te worden uit Nederland.	De leerplichtambtenaar onderzoekt het verzoek en neemt namens het college een besluit.	Ja	Ouders ontvangen een beschikking waarmee de jongere wordt vrijgesteld tot zijn 18e jaar. Hier kunnen voorwaarden aan verbonden worden. Ouders kunnen bezwaar indienen tegen dit besluit bij het College van Burgemeester en Wethouders.
Op andere wijze volgen van voldoende onderwijs.	Artikel 15 Lpw	Ouders dienen een verzoek in bij het college om hem op basis van bijzondere omstandigheden vrij te stellen van de inschrijvingsplicht. De jongere zal op andere wijze voldoende onderwijs genieten.	Kan ingediend worden voor het schooljaar nadat de leerling 16 jaar is geworden. Beslistermijn maximaal 8 weken.		Nee	Ouders ontvangen een negatieve beschikking. Leerling moet naar school en zijn onderwijsprogramma volgen. Ouders kunnen bezwaar indienen tegen dit besluit bij het College van Burgemeester en Wethouders.
Ouders willen wegens gewichtige omstandigheden tijdelijke vrijstelling geregeld schoolbezoek.	Artikel 11 onder g Lpw	Ouders dienen een verzoek in bij het hoofd van de school, indien het 10 schooldagen betreft, of bij de leerplichtambtenaar indien het meer dan 10 schooldagen betreft.	Kan ingediend worden zolang de leerling leerplichtig of kwalificatieplichtig is en ingeschreven staat op een school of onderwijsinstelling. Beslistermijn maximaal 8 weken.	Het hoofd van de school of de leerplichtambtenaar neemt het besluit en scheidt of in sprake is van gewichtige omstandigheden.	Ja	Ouders ontvangen een beschikking waarin opgenomen staat voor welke periode de leerling vrijgesteld is van geregeld schoolbezoek. Ouders kunnen bezwaar indienen tegen dit besluit bij de leerplichtambtenaar. Hier kunnen voorwaarden aan verbonden worden.
					Nee	Ouders ontvangen een negatieve beschikking. Leerling moet naar school en zijn onderwijsprogramma volgen. Ouders kunnen bezwaar indienen tegen dit besluit bij de leerplichtambtenaar.

Bijlage 4 Onderwijs, zorg en de Leerplichtwet (Variawet)

Het komt voor dat jongeren (tijdelijk) geheel of gedeeltelijk niet naar school kunnen. Deze jongeren hebben behoefte aan maatwerkoplossingen. Welke mogelijkheden zijn er binnen de bestaande wet- en regelgeving om onderwijs en zorg te combineren?

Handreiking Onderwijs Zorg en de leerplichtwet

In de Handreiking Onderwijs Zorg en de Leerplichtwet die Ingrado samen met de Inspectie van het Onderwijs maakte, lees je wie er verantwoordelijk is en welk wettelijk kader van toepassing is. Daarnaast is in de handreiking een handig schema opgenomen voor het toepassen van de afwijking van het minimaal aantal uren onderwijstijd.

Variawet

In deze handreiking is rekening gehouden met een wijziging in de Variawet waardoor het vanaf 1 augustus 2018 mogelijk is om maatwerk in onderwijstijd aan te bieden in het primair en voortgezet (speciaal) onderwijs (zie beleidsregel Afwijking van het verplichte aantal uren onderwijs).

Hierdoor is het mogelijk om voor de duur van het schooljaar af te wijken van de onderwijstijd. Deze afwijking kan jaarlijks worden verlengd. In het speciaal onderwijs bestaat deze mogelijkheid al een aantal jaar.

Het uitgangspunt van de onderwijswetgeving is dat alle kinderen onderwijs volgen op school, maar dat is niet altijd mogelijk. Soms kunnen kinderen vanwege psychische of lichamelijke beperkingen tijdelijk niet of niet volledig naar school. De school kan voor deze leerlingen een op maat gemaakt onderwijsprogramma aanbieden door af te wijken van het minimum aantal uren onderwijstijd. Het bevoegd gezag van de school vraagt hiervoor instemming van de inspectie via het Internet Schooldossier (ISD).

Voor meer informatie kunt u de website van de onderwijsinspectie raadplegen: [Klik hier](#)

Voor de handreiking [klijkt u hier](#)

